

مرفجلب جغرافيا و طبيعت گردے

دکتر مجتبیٰ یمانی
امیر فخر آبادی
سیدہ الہام داوری

انتشارات سلفین

سرشناسه: یمانی، مجتبی، ۱۳۴۰-

عنوان و نام پدیدآور: مرنجاب

مشخصات نشر: ساری: شلفین، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۲۱۰ص، مصور (رنگی)، نمودار (رنگی)، نقشه؛ ۵/۲۱×۵/۱۴ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۰-۳۷۶-۹

وضعیت فهرست نویسی: فیای مختصر.

شناسه افزوده: فخرآبادی، امیر، ۱۳۶۷-

شناسه افزوده: داوری امری، سیده الهام، ۱۳۷۰-

شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۷۳۰۰۱

مرنجاب جغرافیا و طبیعت گردی

انتشارات شلفین

طراح جلد:

چاپ نخست - ۱۰۰۰ نسخه - ۱۳۹۴

صفحه آرا:

قیمت: تومان

مازندران - ساری. تلفکس: ۳۳۲۹۷۷۶۷ - ۰۱۱

Email: shelfin_sari@yahoo.com

فهرست مطالب

فصل اول:	
ویژگی های طبیعی و انسانی مرنجاب:	
آب و هوا:	
سیستم های جوی حاکم بر منطقه:	
بررسی عناصر اقلیمی ناحیه ی مرنجاب:	
بارندگی	
درجه حرارت هوا:	
میانگین ساعات آفتابی:	
ضریب ایوانف (Ivanov)	
ضریب خشکی دمارتن:	
تعیین اقلیم به روش کوپن:	
سمت و سرعت باد غالب:	
آب های زیرزمینی:	
قنات، چشمه، چاه:	
پوشش گیاهی:	
زندگی جانوری:	
منابع طبیعی:	
ویژگی های انسانی:	
ویژگی های جمعیتی:	
اشتغال و وضع فعالیت:	
ترکیب سنی:	
بعد خانوار:	

..... ساختار سواد و آموزش

..... وجه تسمیه

..... دین، مذهب و اقلیت‌ها

..... گویش

..... پیشینه تاریخی

..... فصل دوم :

..... کلیات و تعاریف

..... مقدمه

..... تعریف توریسم

..... اشکال گردشگری

..... نوع شناسی توریسم

..... توریسم انبوه

..... اثرات اجتماعی و فرهنگی توسعه توریسم

..... ژئوپارک

..... فصل سوم: جاذبه‌ای طبیعی و انسانی

..... اشکال ژئومورفولوژیک، جاذبه‌های طبیعی

..... اشکال ناشی از جریان آب‌های سطحی

..... دشت ریگی (رگ)

..... تپه‌های قارچ مانند

..... اشکال تراکمی باد

..... برخان (پیکرا)

..... فلش یا پیکان ماسه‌ای (هوموک‌ها)

..... نیکا و روبدو (تلماسه‌های گیاهی)

-سیف
-سیلک
-ریپل مارکه
-قورد یا هرم‌های ماسه‌ای
-برنامه و مسیرهای گردشگری به منطقه‌ی مرن‌ج‌ب

www.ketab.ir

مقدمه

توریسم فعالیت مهمی است که بسیاری از مردم در بافت جوامع توسعه یافته با آن درگیر بوده و تلاش دارند فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی را با طبیعت ارتباط دهند. یکی از زمینه‌های خاص آن که در واقع پیونددهنده انسان و طبیعت است در قالب واژه ژئوتوریسم^۱ و منطبق با اصول گردشگری پایدار نمود پیدا می‌کند. توسعه ژئوتوریسم، موجب تقویت این ارتباط‌ها شده و توسعه اقتصادی مناطق و ارتقای سطح زندگی مردم بومی را به دنبال خواهد داشت. رونق صنعت توریسم طبیعت‌گرا با محور جاذبه‌های زمین‌شناختی به ویژه ژئومورفولوژیک و رونق اقتصادی مناطق، نظر بسیاری از محققان علوم زمین را به خود جلب کرده و در چند سال اخیر منجر به آغاز تحقیقات گسترده‌ای در این زمینه شده است به طوری که در سال‌های اخیر صنعت گردشگری در سطح جهانی به فعالیت عمده‌ای تبدیل شده است که پیامد آن توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مناطق را در پی داشته است.

در این میان، کویرها و بیابان‌ها سطوح گسترده‌ای هستند که توانمندی‌های بالقوه زیادی دارند. اشکال زیبای ژئومورفولوژیک، پوشش گیاهی منحصربه‌فرد، آسمان شفاف و نیلگون، کانسارها، جنگل‌های طبیعی و مصنوعی و نظایر آن همگی از زیبایی‌ها و توانمندی‌های آن به شمار می‌روند. این زیبایی‌ها چشم هر بیننده‌ای را به خود جلب کرده و در نوع خود بی‌نظیرند. در این میان، منطقه مرنجاب از جمله زیباترین این مناطق است. جاذبه‌های طبیعی موجود در چشم‌اندازهای منطقه مرنجاب در نوع خود جالب توجه و بی‌نظیرند. این منطقه در حاشیه جنوبی دریاچه نمک و در شمالی‌ترین گستره استان اصفهان قرار گرفته است. علاوه بر ویژگی‌های طبیعی، جاذبه‌های فرهنگی موجود در پیرامون این منطقه نیز بر اهمیت آن افزوده است. این جاذبه‌ها را می‌توان در کاشان، آران و بیدگل و سایر نواحی از جمله شهر زیرزمینی نوش‌آباد

به‌عنوان نمونه‌ای شاخص و نمادین و نیز تپه‌های باستانی سیلک نام برد. وجود این میراث‌های ارزشمند جاذبه‌ای مضاعف برای گردشگری در سطح ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی ایجاد کرده است که نیازمند معرفی و رسانه‌ای کردن آن‌ها برای اهداف گردشگری و به ویژه طبیعت گردی است. هدف از تألیف این کتاب نیز معرفی اجمالی ویژگی‌های منطقه از دیدگاه جغرافیایی با تأکید بر امکان‌سنجی طبیعت گردی و گردشگری است. همان‌گونه که گفته شد، منطقه مرنجاب با دارا بودن ویژگی‌های خاص طبیعی از جمله جاذبه‌های زیبای ژئومورفولوژیک و از سویی موقعیت مکانی مناسب آن، در فاصله اندکی با شهرهای بزرگی چون تهران، قم، اصفهان و کاشان توانمندی بالایی را ایجاد کرده و دسترسی به آن را آسان نموده است. گذشته از جاذبه‌های طبیعی وجود آثار فرهنگی ارزشمندی چون شهر زیرزمینی نوش‌آباد و چشم‌اندازهای زندگی روستایی، کشش مضاعفی را برای گردشگری ایجاد می‌کند. توسعه گردشگری طبیعی با توجه به توانمندی‌های اکولوژیکی موجود در منطقه می‌تواند باعث رونق اقتصادی آن شود. منطقه‌ی مرنجاب با چشم‌اندازهای بی‌نظیر و توانمند خود گستره‌ای شاخص در بین کویرهای ایران به‌شمار آمده و می‌تواند به عنوان یک قطب بیابان‌گردی و کویرگردی ایران منظور گردد. منطقه مرنجاب به عنوان موزه اقلیمی و ژئوپارک مرکزی ایران نیازمند شناسایی و معرفی پدیده‌های آن است. در این اثر نیز تلاش شده است با استفاده از داده‌ها و اطلاعات موجود و متکی بر تحقیقات میدانی گامی در جهت معرفی آن برداشته و نسبت به شناسایی و معرفی توانمندی‌ها و پتانسیل‌های ژئوتوریسمی آن اقدام نماید.

این کتاب در چهار فصل تنظیم شده است. فصل اول به ویژگی‌های محیط طبیعی و انسانی منطقه به‌عنوان اطلاعات زیربنایی پرداخته است. در فصول دوم و سوم به جاذبه‌ها و امکانات گردشگری و سرانجام در فصل چهارم برنامه طبیعت‌گردی منطقه ارائه شده است. امید است این کتاب توانسته باشد به عنوان مقدمه، گامی مؤثر برای

معرفی منطقه برداشته باشد. بدیهی است متن خالی از ایراد نیست و امید است صاحب نظران با ارائه پیشنهادات تکمیلی و اصلاحی خود بر غنای آن بیافزایند.

مجتبی یمانی

امیر فخرآبادی

سیده الهام داوری

www.ketab.ir